LÜGANUSE vallaleht

NR 11 (21) Detsember 2019

Aasta hakkab lõppema...

Head Lüganuse valla inimesed! 2019 aasta on peagi minevik ja ees ootab 2020. Praegu on just õige aeg teha väike tagasivaade möödunule ning panna paika plaanid uueks aastaks.

Lüganuse Kogudusele oli 2019. aasta tegus nagu ikka. Varakevadel esitas kogudus kaks projektitaotlust – ühe neist KOP ja teise Leader programmi. Mõlema osas saime positiivse rahastusotsuse. Läbi KOP´i saadud toetuse abil sai taastatud koguduse juures asuv salvkaev, millega paranesid tunduvalt kirikuaia surnuaia külastajate veevõtmis võimalused.

Leader programmist taotlesime toetust Lüganuse kiriku välisfassaadi rekonstrueerimiseks. Tegemist on suure ettevõtmisega, mis algas juba eelmisel aastal, kui tellisime projekti. Peagi kuulutatakse välja hange ja meie kindel soov on, et hiljemalt maikuuks on kirik tellingutes ja tööd käivad.

Veel suurematest töödest tuleb kindlasti ära mainida kiriku siseseinte uuendamine (valgendamine). Samuti sai vahetatud koguduse-maja sokliosa plaadid. Kindlasti ei saa mainimata jätta seda, et koguduse välitööde hooaeg hakkas nagu juba mitmed aastad talgupäevaga maikuus.

Sügisesse jäi koguduse eestvedamisel Lüganuse Vabadussõja ausamba avamise ja taasavamise tähtpäevade tähistamine. Märgilise tähtsusega on kindlasti ka kiriku kroonikaraamatu valmimine vahetult enne esimest adventi ja mille eest seisis hea diakon Tõnis Tamm.

Järgmise aasta prioriteet on, nagu ka juba mainitud, kiriku fassaadi restaureerimine. Kui kõik laabub, siis peaks kirik uue välimuse saama hiljemalt augustiks, mil peaksid külastama meid Lüganuse koguduse sõpruskogudused Saksamaalt.

Aga ei väiksemad ega suuremad tööd ja toimetused saa kiiresti ja korrektselt tehtud, kui ei oleks meie suurepäraseid toetajaid, kes nõu ja jõuga on ikka abiks olnud.

Siinkohal suured tänud: Meelis Eldermann, Ilmar Köök, Ulvar Kullerkupp, Aivo Raud, Aare Vent, Janno ja Marko Mõru, Lauri Lauringson, Vaido Lahtmaa, Villo Tikoft, Arno Strauch, kõik talgupäeva abilised ja Lüganuse vald.

Soovin kõigile rahulikke jõule pere ja sõprade keskel ning kõikide soovide täitumist uuel aastal!

Risto Lindeberg
juhatuse esimees
Lüganuse Ristija Johannese Kogudus

15 soovitust keskkonnasõbralikeks jõulukinkideks

Me oleme harjunud kinkima ja saama jõuludeks ning sünnipäevadeks asju. Kahjuks juhtub sageli nii, et rõõm kingituse üle on kõige suurem hetkel, kui selle pakendist välja võtate, kuid ajas hakkab selle emotsionaalne väärtus järjest kahanema. Ning vahel rändavad vähekasutatud või ka lausa kasutamata asjad peagi prügikonteinerisse, tekitades nii juurde jäätmeid ja raisates asjatult ressursse.

Kuidas sel aastal käituda nii, et Sinu kingitus oleks keskkonnasõbralik? Keskkonnaagentuuri töötajad panid jõuludele mõeldes kokku mõned soovitused.

1. KINGI HEADUST

Jäta sel aastal ilutulestikuraketid ostmata ja tee selle asemel annetus neile, kes seda väga vajavad. On palju abiorganisatsioone ja MTÜ-sid, kes võtavad lisaks rahaülekandele rõõmuga vastu ka esemeid, mida Sinul enam vaja ei lähe. Tee võileibu kodutute ja vähekindlustatud inimeste jõulupuule, vii kasutatud (aga puhtaid!) patju ja tekke loomade varjupaigale või tee ülekanne vähiravifondile. Kui oled juba pikalt mõelnud lemmiklooma peale, kingi enda juures armastav kodu koerale või kassile, kes on juba pikalt varjupaigas oodanud. Või võta sõbrad kaasa ning minge hoopis loomadele külla – jalutage koertega või silitage kasse – hea emotsioon on mõlemapoolne. NB! Lemmiklooma võtmine on suur vastutus ja kindlasti ei sobi elus asi üllatuskingiks!

2. KINGI EMOTSIOONE

Mõtle, mis Sinu lähedastele rõõmu teeks – võib-olla teatrietendus või hoopis talvine saanisõit? Korralda sõpradele, sugulastele, keda ammu näinud pole, tore kokkusaamine. Vii üksikule naabrimemmele väike jõulupuu ja isevalmistatud piparkooke. Kui tead, et keegi on jõuluõhtul üksi, paku talle seltskonda. Asjad on ajutised, emotsioonid püsivad kaua!

3. KINGI VÕIMALUSI

Prantsuse keele kursused, salsatantsu koolitus, spordiklubi kuukaart, kokakursus – uuri, mis saajale rõõmu pakuks. Toeta lähedase koduotsinguid, haridusteed või mõne muu unistuse täitumist.

4. KINGI AEGA

Veeda kvaliteetaega koos lähedastega. See võib olla retk talvisesse loodusesse või ühiselt valmistatud õhtusöök – peamine on koosolemine.

5. KINGI TARVILIKKU

Vahel võib suur rõõm olla ka igapäevastest asjadest – näiteks panusta sõbra uue köögimööbli fondi, osta vanaemale talvepuud või uued prillid, telli sõbrale mõne ajakirja või ajalehe (digi)väljaanne.

6. KINGI INVESTEERING

Kingi sõbrale aktsiapakk, et innustada teda tarbimise asemel investeerima.

7. KINGI LOOMINGUT

Joonista kingisaajast portree, kirjuta luuletus, komponeeri muusikapala.

8. KINGI ROHELUST

Vii kingituseks oma potilille kasvust sirgunud uus lill, isekasvatatud maitsetaimed, huvitavad sibulad või seemned. Või palu ise lillevõsu kingiks kaasa ja kasvata lopsakaks. Kui toalilli liigselt, paku neid näiteks raviasutustele või eakate kodudele, et rõõmustada neid, kes peavad oma päevi tubastes oludes veetma.

9. KINGI LUBADUSI JA KOKKULEPPEID

Vastavalt oma pädevusele, võimalustele, oskustele. Näiteks: teen Su firmale järgmise majandusaasta aruande, aitan Su ettevõttele luua kodulehe, tulen järgmisel aastal vähemalt viiel õhtul Su lapsi hoidma, kallis sõbranna, et saaksid oma abikaasaga kahekesi aega veeta, annan pool oma kasvuhoonest järgmisel hooajal Sinu kasutada.

10. KINGI MIDAGI ISETEHTUT

Kingi midagi praktilist, personaalset ja isetehtut, olgu selleks siis äsja valminud hõrgutis, mööbliese, helkur või ehe. Alusta ettevalmistustega varakult – oma aias kasvanud basiilikust ja küüslaugust pesto või suvine mustikamoos on võrratu. Kui ise käsitöös osav ei ole, osta vajalikud esemed mitte poest vaid näiteks jõululaatadelt, kus müügil erivajadustega inimeste valmistatud tooted.

11. KINGI KORDUVKASUTATAVUST

Autoomanikele ja kohvisõbrale vii korralik kohvitops või -termos, et vähendada ühekordsete topside tarbimist. Kingi matkale joogitassid, taldrikud jm (komplekt). Kindlasti käivad inimesed vähemalt korra piknikul või matkal ja jätavad siis pappaldrikud ostmata. Osta korduvkasutatav ja vastupidav veepudel, et vältida ühekordsete plastpudelite kasutamist.

12. KORRALDA SÕPRADE, PERE JA TUTTAVATEGA ENDA JÕULULAAT

Kõigil meil on kodus esemeid, mida me enam ei vaja, kuid mõni teine tunneks neist kindlasti puudust. Muuda jõuluõhtu teistsuguseks ning uute kinkide tegemise asemel korralda jõululaat. Kõik võtavad kodust kaasa midagi, mida nad enam ei vaja ning kõik laadalised saavad omavahel esemeid vahetada. Kui mõni ese ei leia uut omanikku, siis need viiakse ühiselt sobivasse taaskasutuskeskusesse. Või kas poleks tore korraldada selline laat koos kolleegidega? Keskkonnaagentuur võtab plaani!

13. TAASKASUTA

Haruta üles vana väljaveninud kampsun või sall, mis on kappi seisma jäänud ja kasuta materjali uute sokkide, kinnaste vms valmistamiseks. Vanadest T-särkidest saab valmistada nukuriideid lastele või lapiteki, mille alla külmal talveõhtul tassitäie kuuma teega pugeda. Kingi esemeid, mida on juba kasutatud, kuid endiselt väärtuslikud. Näiteks loetud raamatud, mis võib-olla sisaldavad märkmeid, aga on seda huvitavamad ja isiklikumad. Veel näiteid: ehted, mänguasjad, lauamängud, serviis… Kõige suurem väärtus on asjadel, mis põlvest-põlve edasi antud.

14. JÄLGI MÄRGISEID JA OTSI KVALITEETI

Otsi vastutustundliku kaubanduse, nt ökomärgisega tähistatud tooteid, võimalusel eelista kodumaist toodet, mille loomiseks ja transpordiks ei ole kulutatud liigselt ressursse. Eelista pika elueaga tooteid – eelista kvaliteeti kvantiteedile.

15. VÄLDI LIIGSEID PAKENDEID

Ära pakenda üle, taaskasuta pakendamismaterjali või vali pakendiks omakorda tarvilik ese, nt riidest poekott.

Kinkida on alati tore! Jõulude peamine mõte on aga luua kauneid mälestusi ja veeta aega koos perega. Kulutatud rahasumma suurus pole sugugi oluline – jaga sel aastal hoopis ohtralt aega ja armastust.

LVL

PILTUUDIS

Magus suutäis on toredam kingitus kui järjekordne pastakas

Kui meenete all mõeldakse tavaliselt tasse ja pastakaid, siis seekordsed Lüganuse vallavalitsuse jõulumeened on natuke erinevad. Nimelt otsustati seekord, et jõuludel sobiks väikese kingitusena hoopis pakkuda valla sümboolikaga piparkooke.

Kaunid piparkoogid valmistas Leelo Strauch Pagarikoda OÜst.

LVL

TASUB TEADA

Otsime tunnustusväärilisi inimesi, ettevõtteid, tegusid

Vabariigi aastapäeval, 24. veebruar 2020. aastal soovib Lüganuse vald tunnustada ja tänada 2019. aastal silma paistnud edasipüüdlikke ning andekaid inimesi, ettevõtteid, tegusid jne. haridus-, kultuuri- ja spordi valdkonnas, tänu kellele ning nende ettevõtmistele on kantud edasi Lüganuse valla nimi selle kõige paremas vormis. Kandidaate on oodatud esitama kõik üksikisikud, organisatsioonid ja ettevõtted. Kandidaate saab esitada vabas kirjalikus vormis, kuid põhjendusega, miks/mille eest kandidaat on tunnustamist väärt. Kandidaatide esitamine 5. veebruarini 2020 Lüganuse Vallavalitsuse postiaadressil Keskpuiestee 20, Kiviõli, Lüganuse vald 43199 või meiliaadressil riia.tallerman@lyganuse.ee.

Esitatud kandidaatidega tutvub Lüganuse Vallavalitsus, kes teeb valiku tunnustatavate kandidaatide osas ning kellele jääb õigus mitte rahuldada kandidaadi ettepanek ebapiisava põhjendatuse, põhjendatuse puudumisel või komisjoni hinnangul konkursile mitte sobivuse tõttu.

Tunnustusüritus toimub 24. veebruaril 2020. aastal Kiviõli Rahvamajas Eesti Vabariigi aastapäeva kontserdi raames.

Pöörame tähelepanu, et välja kuulutatud tunnustamine on heatahte eesmärgiga ning tunnustamisega ei kaasne rahalist preemiat.

LVL

Aastavahetuse ilutulestik

Kiviõli linnakeskuses toimuv aastavahetuse ilutulestik on saavutanud populaarsuse kogu piirkonna elanike seas.

Oleme aasta-aastalt suurendanud vaatemängu mahtu, et pakkuda rõõmu ja silmailu.

Ka sel korral hakkab vaatemäng 2020. aasta esimestel minutitel ning kestab kuni 10 minutit!

Palume lahkesti tulla vaatama!

Koguneda võib jõulukuuse juurde Viru tänaval või teistel tänavatel – Soo, Metsa või Kooli.

Ilutulestiku saab teoks peamiselt sponsorite abiga.

Läheme meeldejäävate ja efektsete tähepommide kaskaadiga uude muutuseid toovasse aastasse!

Täname kaasa aidanud toetajaid, tegijaid ja häid koostööpartnereid!

LVL

INFO

Lüganuse valla majanduskeskus

Juhataja Peeter Ilves, tel 524 4204, e-post: peeter.ilves@lyganuse.ee
Majandusspetsialist Aivo Hannus, tel 5553 7224, e-post: aivo.hannus@lyganuse.ee
Heakorraspetsialist Toomas Martin, tel 332 5871, 5807 3701, e-post: toomas.martin@lyganuse.ee
Majandusspetsialist Kalle Lipp, tel 520 1759, e-post: kalle.lipp@lyganuse.ee

LÜGANUSE vallaleht

Väljaandja
Lüganuse Vallavalitsus
Keskpuiestee 20,
Kiviõli linn,
Lüganuse vald

Toimetaja
Viivian Päll
Tel 512 4398
viivian.pall@lyganuse.ee

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.
Ajalehte saab lugeda www.lyganuse.ee

Aastalõpu väljasõit

Savala Päevakeskus korraldas 5. detsembril huvilistele väljasõidu Peterburgi, Ermitaaži. Muuseumis jagub eksponaate kiviajast nüüdisajani, sealhulgas on seal ka maailma suurim maalikogu.

Enamusele oli Ermitaaži külastus esmakordne ja meeldiv kultuuriline kogemus. Arvestades hoone suurust, saime korraliku orienteerumiskogemuse, et leida üles just meile vajalik väljapääs. Antud hetk oli kõikidele osalistele palju elevust tekitav. Tänu meie meeldivale bussijuhile, saime läbi bussiakna võimaluse osa saada väikesest linnaekskursioonist.

Tagasiteel koju külastasime ka kohalikku kaubanduskeskust, pärast mida sai bussisõidu ajal tehtud ka kokkuvõtte väljasõidust – igaüks andis tagasisidet päevast. Osalejate tagasiside oli kokkuvõttes ühte lausesse pannes, et toreda seltskonnaga meeldiv väljasõit, mida peaks kindlasti veel ette võtma sama bussijuhiga ning kindlasti peab külastama veel kord ka Ermitaaži!

Olen tänulik meeldivale, rõõmsameelsele ning abivalmis reisiseltskonnale. Samuti tahan tänada noort abivalmis Hellika Männit ning Tatjana Lvovi, kes ulatasid abikäe reisi ettevalmistusprotsessis. Uued plaanid ja ettevõtmised juba korraldamisel.

Tule külla Savala Päevakeskusesse teisipäevast – neljapäevani. Oled oodatud.

Ruth Leuna
päevakeskuse töötaja

Aastalõpu väljasõit Peterburgi. Foto: Savala Päevakeskus

Lüganuse Kultuurikeskuse kirev aasta

Aasta 2019 on Lüganuse Kultuurikeskusel olnud väga kirev. Toimunud on palju erinevaid sündmusi ning huviringide tegevus tagab meie töö püsivuse ning ka uudsuse. Samas on olulisel kohal ka kultuurisündmuste korraldamine, mille põhirõhk on pakkuda külastajatele esteetilist naudingut ja meelelahutust.

Huviringide osalemisega üritustel oleme rikastanud mitmeid sündmusi nii kultuurikeskuses kui ka väljaspool. Positiivne on, et kultuurikeskuse erinevates majades toimuvad erinevad tegevused: segakoor, naisteklubi, nais- ja segarahvatants, line dance, memmede laulu- ja tantsuansambel, liikumisring, loovusring, võimlemine, erinevad liikumist toetavad trennid. Samuti on aasta jooksul toimunud õpitoad, loengud, näitused – mis on kokku toonud osalejaid erinevatest vanuserühmadest. Meie head ja aktiivsed koostööpartnerid on aidanud meie sündmusi rikastada.

Lüganuse Kultuurikeskus tänab meeldiva koostöö eest kõiki tegevustes osalejaid, ringide juhendajaid, koostööpartnereid, külalisi.

Soovime teile uude aastasse oodatud indu ja imesid ning eesmärkide poole minemist, vanu sõpru ja uusi tuttavaid, kultuuritegijaid häid ja ruttavaid!

Ilusaid mõtteid pühadeaega ja tegude rohket koosmängu uueks aastaks!

Lüganuse Kultuurikeskus

Kiviõli Tervisekeskuse uudised ja head jõulusoovid

Sihtasutus Kiviõli Tervisekeskus ehk kõigile tuntud Kiviõli eakate hooldekodu on hoolimata vahepealsetest natuke pingelistest ja segastest kuudest asunud liikuma stabiilse juhtimise ja töörütmi poole.

Alates 16. novembrist on hooldekodu tegevjuhina tööle asunud meie pikaaegne hea kolleeg Thea Filippov. Nägime, et ilma igapäevase juhtimiseta ei ole võimalik sellist olulist asutust jätkusuutlikult pidada ning nõukogu poolt alustati uue tegevjuhi otsinguid augustis.

Protsess oli pingeline, konkurss lõppes tulemusteta ning tegime ettepaneku oma maja tublile töötajale uus ametikoht vastu võtta. Õnneks Thea nõustus, kuigi ka tema vajab esialgu palju tuge oma teistelt kolleegidelt ja välistelt spetsialistidelt. Aga kõik maja töötajad on lubanud toeks olla. Nii oleme optimistlikult sammumas uude aastasse. Mida uus aasta meile toob? Esiteks hinnatõusu. Jah, seda ei ole kerge teha, kuid viimati tõusid meie majas kohamaksud kolm aastat tagasi. Elu on läinud edasi kiiremini, igal aastal muutuvad kaupade ja teenuste hinnad ning tõusevad miinimumpalgad. On jäänud tegemata mitmeid töid, kuna pole olnud võimalusi. Oleme püüdnud kokku hoida. Kuid meie igapäevased kulud sellest hoolimata kasvavad, ka meie töötajad soovivad veidi palgatõusu ning teenuse kvaliteet peab samal ajal säilima.

Lisaks sellele jõustuvad alates 1. jaanuarist kõrgemad nõuded hooldekodudele, mis meile tähendab suuri muutuseid ja väljaminekuid – vaja on suunata rohkem töötajaid koolitustele, muuta efektiivsemaks personali koosseisu, parandada eakate elamis- ja hooldustingimusi, pakkuda uusi teenuseid ja arendada olemasolevaid. Olukord on väga keeruline, kuid loodame sellest väljuda edukamana ja paremana.

Jõuluaeg on imeline vaikuse ja rahu aeg. Soovime rahulikke jõule meie hooldekodu eakatele, nende peredele ja sõpradele, headele koostööpartneritele ning meie töökale kollektiivile! Hoidkem teineteist!

Anu Needo
SA Kiviõli Tervisekeskuse juhatuse liige

PILTUUDIS

Novembri lõpus külastas Purtse päevakeskust Riigikogu liige ja Lüganuse Vallavolikogu esimees Dmitri Dmitrijev. Kohvitassi taga räägiti päevakohastest teemadest nii riigis kui vallas. Dmitri Dmitrijev vastas ka eakate küsimustele.

EuroPeers koolitus Slovakkias

12.- 17. novembril võttis Slovakkias Pieśtany linnakeses aset iga-aastane EuroPeers koolitus, kuhu tuli kokku osalejaid mitmest Euroopa Liidu riigist. Nende seas Saksamaa, Hispaania, Suurbritannia, Holland, Slovakkia, Portugal, Soome, Itaalia, Norra ja Eesti. Koos koolitajatega oli meid kokku 26 inimest, kellest osalejaid 23. Osalejateks olid rahvusvahelistest projektidest huvitatud noored, kes soovisid end siduda EuroPeers võrgustikuga.

Foto: Kiviõli I Keskkool

EuroPeers on nende noorte rahvusvaheline kogukond, kes on osa võtnud Euroopa Noored ja/või Erasmus+ rahvusvahelistest noorteprojektidest ning soovivad jagada oma kogemusi ja tutvustada rahvusvaheliste võimaluste maailma ka teistele. Koolituse käigus tegime endile selgeks EuroPeeri kui inimese olemuse - tema eesmärgid, pädevused ning tegevusalad. Samuti tutvusime lähemalt erinevate võrgustikega, kus EuroPeersid tegutsevad. Nendeks ongi peamiselt eelnevalt mainitud Euroopa Noored, Erasmus+ ning samuti Eurodesk. Õppisime, kuidas oma kogemusi efektiivselt jagada erinevate infoürituste, meediakanalite ja tegevuste kaudu. Koolituse väga oluliseks osaks oli ka rahvusvahelise noorteinfo jagamine kohalike Pieśtany inimestega ning selleks jagunes meie grupp neljaks osaks. Üks meeskond pakkus tasuta kallistusi, teised kogusid inimeste mõtteid Euroopa Liidu kohta ning üheskoos tegime ka flashmobi.

Sellised rahvusvahelised projektid, olgu selleks koolitus, noortevahetus või vabatahtlik teenistus, on äärmiselt kasulikud silmaringi avardamiseks ja teadmistepagasi kogumiseks. Huvi korral saab lisainfot SA Archimedese Noorteagentuuri kodulehelt.

Loore Vau
Kiviõli I Keskkooli õpilane

Lahe koolipäev oli tõega lahe

21. novembril toimus noortekonverents Lahe Koolipäev. Meie vallast oli esitatud konverentsile Hea Eeskuju tunnustusele kolm vahvat noort - Mirtel Veiser, Ave Alamets ja Kertu Lipp (pidil), kes läbi Nopi Üles projektifondi teostasid oma idee Lüganuse valla kergliiklusteede äärde paigaldada istepingid. Hea Eeskuju patroon Kristina Šmigun-Vähi andis konverentsil meie valla kolmele noorele üle eripreemia.

Sõnum, millega Kristina tüdrukuid laval vastu võttis, oli kokkuvõtvalt väga soe ja lihtne: „Minu südame võitsid kolm tüdrukut, kes oma valda organiseerisid kergliiklustee äärde pingid, et külarahvas saaks jalga puhata. Aastaid tagasi ilmus ajakirjanduses foto: koolipoiss, kes päästis autoteed ületavaid konnapoegi. See pani mind mõtlema, mis on elus kõige olulisem. Mulle meenus see foto taas. Me kõik saame olla eeskujud ja alustada võiks kõige lihtsamast. Vahel on selleks kasvõi naeratus! Naerata ja maailm naeratab vastu, nii saame iga päeva eriliseks muuta!"

Palju õnne!

Gerri Alamets
noorsootöötaja

Foto: erakogu

Külaskäik Portugali

12. - 18. novembril, käisid Kiviõli 1. Keskkooli abituriendid Erika Molotov, Breth Areann Normak ja Kirke Õunas Erasmus+ projekti raames Portugalis. Kohapeal viibiti ajaloolises Braga linnas, mis on tuntud oma rikkaliku kultuurmaastiku poolest, mis ulatub Rooma impeeriumi vallutusaegadesse välja. Tänapäeval on Braga linn muutunud tuntud hariduskeskuseks, kus asub mitu moodsat ülikooli ja nanotehnoloogiakeskus.

Portugali jõudes oli esimese päeva eesmärgiks seatud oma Portugali perega tutvumine, vahetasime muljeid reisist ning kohalikest tavadest. Käisime meid vastuvõtvas muusika konservatooriumis, kus meile avanes võimalus osa võtta erinevatest õppetundidest ning tutvuda kaasõpilastega.

Järgnevatel päevadel oli planeeritud mitmeid huvitavaid tegevusi. Lisaks portugallastele tutvuti veel Kreekast, Türgist ja Hispaaniast tulnud noortega. Osaleti põnevas töötoas, kus saadi üksteisega lähemalt tuttavaks läbi muusikaliste tegevuste, koostati UNESCO-teemalisi brošüüre ja kohtuti Braga linnapeaga. Õhtuti veetsid aga noored koos aega.

Omamoodi eriline oli kolmas päev. Hommikul sõideti rongiga imekaunisse Porto linna. Seal toimus ekskursioon, mille raames külastati kuulsaid kirikuid ja katedraale, Porto veinikeldrit ning Dom Luis I silda. Järgmised päevad jätkusid ekskursioonidega, kuid juba Braga linnas. Üheks huvitavaks sihtpunktiks oli Sete Fontes ehk tõlkes seitse kaevu, mis kujutas endast roomaaegseid maa-aluseid veekanaleid.

▲▶ *Sete Fontes veevärgisüsteem 18. sajandist ja Bom Jesus (2019 UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud palvekoht). Fotod: Tiina Kilumets*

Reisi lõpetas väljasõit Braga ühte pühasse paika, milleks oli Bom Jesus, kust avanes maaliline vaade tervele linnale. Peale Bom Jesust, mindi terve suure seltskonnaga restorani, kus pakuti Portugali traditsioonilist kalarooga nimega bacalchau.

Viimane päev möödus üsna rahulikult. Päev oli mõeldud perega koos veetmisele, kuid paljudel peredel puudusid otsesed plaanid. Seega otsustati veel kokku saada. Aeg oli nii kiiresti läinud, et kätte oli jõudnud viimane hetk, kus tuli bussi peale minna ning üksteisega järgmise korrani hüvasti jätta.

Erika Molotov, Breth Areann Normak ja Kirke Õunas

HUVITAV

Foto: Maidla Kooli lasteasutus

Maidla Kooli lasteasutus jõulude ootel

Aasta lõpp on olnud sündmusterohke ning tulemas on veel nii mõnigi huvitav ettevõtmine. Novembris tähistasime isadepäeva oskuslikult ja sportlikult. Isad võtsid Isade Olümpial mõõtu nii igapäevastes lasteaia ülesannetes kui kodustes toimingutes- näiteks kartulite koorimine. Detsembri alguses külastasime lasteaiaga Toolse talvemaad ja läbisime edukalt päkapikkude eksami. Eelmisel aastal sai hoo sisse jõuluvärvidesse riietumise nädal, mis on ka sel aastal edukas ja meeleolukas ning loob selle õige jõulutunde enne jõulupidusid. Plaanid on juba ka jaanuaris, mil korraldame suure moeetenduse. Väikesed disainerid koos vanematega meisterdavad jõulukinkide pakenditest ja paeladest maske, kostüüme, peakatteid ja kõike muud huvitavat. Oleme loovad ja taaskasutame! Maidla lasteaia pere soovib kõigile rahulikku jõuluaega!

Gerli Pill
õpetaja

Detsember on pühade-eelsete askelduste ja ootuse muinasjutuline aeg!

Esmaspäeval, 2. detsembri hommikul kogunes meie koolipere aulasse. Nädal algas rõõmsatest ja siirastest naeratustest, headest soovidest ning huvitavatest plaanidest. Koolis kuulutati välja jõulurahu ja traditsiooniline heade tegude kuu, mille tulemusi saame näha kooli fuajees kuusel tagasiside näol. Samuti kuulutati välja tundide ühine teema „Mets", mis tegelikult algas juba novembris, kui kõik klassid valmistasid paberist aknakaunistusi ja kaunistasid aknaid.

Lisaks said kõik õpilased võimaluse imetleda iga klassi poolt novembris meisterdatud kalendreid. Värvikad, omapärased ja erisugused tööd viiakse pühadeks klassidest aulasse. Piduliku hommiku lõpetuseks esitasid meie kooli kõige väiksemad õpilased laulu „Kingitusi pakime" sellest, kuidas päkapikud pakivad kingitusi.

Soovime kõigile õpilastele, õpetajatele, lastevanematele, vilistlastele, partneritele, kooli sõpradele ja kõigile Lüganuse valla elanikele imelist detsembrit ning helgeid, rõõmsaid ja lõbusaid pühi!

Veera Korotajeva
Kiviõli Vene Kooli huvijuht

Foto: Veera Korotajeva

Keemiakabinet sai uue sisustuse

2019. aasta alguses sai Kiviõli Vene Kool teada meeldiva uudise katuserahade eraldamisest keemiakabineti sisustamiseks. Oleme tänulikud volikogu esimehele, Riigikogu liikmele ja meie kooli vilistlasele Dmitri Dmitrijevile õppeprotsessi toetamise eest.

Loodusteadust, keemiat ja füüsikat õpitakse uurimis- ja näitkatsete tegemise kaudu. Meil on hea meel, et nüüd on meie õpilastel võimalus õppida kaasaegsetes ja hubastes tingimustes. Teooria ja praktika on ühendatud tulemuse saavutamise nimel. Just see, mida nähakse ja tehakse oma kätega, jääb kõige paremini meelde.

Jelena Ragni
Kiviõli Vene Kooli direktor

Foto: Veera Korotajeva

LÜHIDALT

Kaader filmist.

Süüta mu tuli

Ahju kütmisel tuleb pidada silmas mitmesuguseid asjaolusid: millal ahju viimati köeti, millist küttematerjali ahju panna, millises asendis hoida ahjuuksed ja tuhaluuk, millal võib siibri kinni keerata ja kuidas ahju hooldada?

Nende ning mitmete teiste küsimuste lahendamiseks valmistas vabatahtlikke päästjaid ja merepäästjaid ühendav Päästeliit õppefilmi „Süüta mu tuli“. Film valmis filmistuudios Plankfilm ning selle suurimaks rahastajaks oli Päästeamet. Filmi taustast ja tekkeloost saab lugeda lähemalt paasteliit.ee/blog/2018/11/04/suuta-mu-tuli/.

Filmi on asjakohane näidata koolides (nt tuleohutusega seotud küsimuste käsitlemisel), päästeala noorteringides ja avalikel ennetusüritustel.

Ootame vaatajate tagasisidet aadressil: info@paasteliit.ee

Filmi saab vaadata Youtube’ist youtu.be/RKumaOAAZlY.

Andrus Kütt
Komandopealik

KIRIKUKALENDER

EELK Lüganuse Ristija Johannese kogudus

5. jaanuar, kell 9.30 Kiviõli kirik
Kolmekuningapäeva missa

5. jaanuar, kell 11.00 Lüganuse kirik
Kolmekuningapäeva missa

12. jaanuar, kell 11.00 Lüganuse kirik Maarja kabel
Kristuse ristimise püha missa.
Teenib diakoniameti kandidaat Ulvar Kullerkupp

19. jaanuaril teenistust ei toimu. Vaimulik puhkusel.

26. jaanuar, kell 11.00 Lüganuse kirik Maarja kabel
3. pühapäev pärast ilmumispüha missa.

KIVIÕLI KUNSTIDE KOOLI
MAALIMISKURSUSE
JÕULUNÄITUS
/ kursuse juhataja Aivar Rihkrand /

NÄITUSE AVAMINE 7. DETSEMBER KELL 15:00
NÄITUS KESTAB KUNI 11. JAANUARINI
KUNSTIDE KOOLI GALERII, VABADUSE PST 6.

Elroni rongides alustasid tööd postkaardi-päkapikud

Alates 12. detsembrist kohtab Elroni reisidel päkapikke, kellelt saab soetada sobiva jõulukaardi ja oma pühadesoovid otse rongist Eesti Posti abil lähedastele saata. Otse rongist on võimalik jõulusoove saata kuni 21. detsembrini.

Elroni turundus- ja kommunikatsioonijuht Mariis Adamberg selgitas, et koostöös Eesti Postiga on sel aastal loodud võimalus kasutada rongisõidu aega heade soovide edasiandmiseks. „Rongireisi aeg on aeg iseendale, aga ka headele soovidele – sel aastal anname reisijatele võimaluse enda jõulutervitused rongis postkaardile jäädvustada ja kohe ka sealt samast lähedaste poole teele saata,“ sõnas Adamberg.

Eesti Posti juhatuse liikme ja postiäri juhi Kaida Kauleri sõnul on jõulukirjade ja –kaartide saatmine tänasel nutiajastul üllatavalt populaarne. „Tänapäeval kasutatakse kirja ja postkaarti eelkõige emotsiooni saatmiseks, mitte informatsiooni edastamiseks. Personaalne ja käegakatsutav jõulusoov teeb iga kirjasaaja südame soojaks ning on parim viis lähedase üllatamiseks,“ sõnas Kauler. „Paraku unustavad inimesed sageli võtta aega, et soovid kirjaga teele panna. Rongisõit sobib selleks ideaalselt.“

Päkapikke võib Elroni rongides kohata 12.-21. detsembrini. Esimesed päkapikud alustasid tööd 12. detsembril kell 8.13 Tallinna-Tartu-Valga rongis. Usinaid punamütse on võimalik kohata pea kõikidel liinidel ning rongis kirjutatud jõulusoove on võimalik saata nii üle terve Eesti kui ka kaugematesse paikadesse üle kogu maailma.

Postkaardi-päkapikkude täpsema töögraafikuga on võimalik tutvuda aadressil www.elron.ee/postkaart.

Elron

RMK mobiilirakendus lihtsustab metsast jõulupuu toomist

RMK ootab detsembris kõiki riigimetsa endale jõulupuud valima. Sobiva koha aitab leida RMK mobiilirakendus, mida kasutades saab metsas nii enda asukohta positsioneerida kui ka jõulupuu eest maksta.

RMK peametsaülema Andres Sepa sõnul liidab jõuluaeg pereliikmeid ja põlvkondi. „Looduses veedetud aeg kindlasti rikastab inimest ning ühiselt metsast toodud kuusepuul on juures emotsionaalne lisaväärtus,“ sõnas Sepp. Selle sõnumiga haakub ka RMK tänavune jõuluklipp Ago Andersoniga peaosas, mida saab vaadata https://youtu.be/umjNqIumINM.

Kuuske tohib riigimetsast võtta kohtadest, kust tal pole lootust suureks kasvada: teede ja kraavide äärest, vana metsa alt, aga ka elektriliinide alt. Sel aastal on riigimetsa kaardil uuendusena esile toodud Elektrilevi elektriliinide asukohad. Riigimetsa kaardi leiab RMK mobiilirakendusest ja kodulehelt www.rmk.ee/kuuseke.

Kuuske ei tohi võtta metsanoorendikust ega kaitsealalt. Metsanoorendiku tunneb ära selle järgi, et puud on korrapäraselt hooldatud ning enamasti ühekõrgused. Kaitsealad on riigimetsa kaardil pruuni tooniga välja toodud ja piiritletud ning on looduses ka valdavalt siltidega tähistatud.

Kuuse hind on sama, mis ta on olnud kogu euro-aja: kuni 1-meetrine puu maksab 3 eurot, 1-2meetrine 8 eurot ning 2-3meetrine 13 eurot. Osta saab ka pikemaid kuuski, hinnad on välja toodud RMK kodulehel. Kuuse eest tuleb maksta enne selle maha võtmist, tasuda saab mobiili- või pangamaksega. Makse tegemist tõendav SMS või maksekorralduse kinnitus peab metsas kaasas olema, seda kontrollivad pisteliste reidide käigus RMK ja Keskkonnainspektsiooni töötajad.

RMK pakub riigimetsast jõulukuuse toomise võimalust alates aastast 2008. Jõulukuuskede müük pole RMK jaoks tulu teenimise viis, vaid üks võimalus inimesi ka talvel loodusesse kutsuda ning omapoolne panus aitamaks elus hoida kena vana kommet. Omalt poolt kingib RMK jõulukuused kõigile asenduskodudele, kes seda soovivad, samuti ehib riigimetsast pärit jõulupuu mitmete ühiskondlike institutsioonide ruume.

Presidendi kantselei hoone ette (A. Weizenbergi 39) kerkis tänavu jõulumets, millega on kogu detsembrikuu jooksul oodatud tutvust tegema kõik soovijad. Hariduslik jõulumets kannab sõnumit põlvkondade vahelisest sidemest – nii nagu metsas on oma roll igas vanuses puudel, on ka inimühiskonnas oma panus anda igal põlvkonnal. Presidendi kantselei ja RMK ühistööl valminud jõulumets avati Kadriorus 6. detsembril ning on avatud 6. jaanuarini.

RMK on Eesti riigile kuuluva metsa ja teiste mitmekesiste looduskoosluste hoidja, kaitsja ja majandaja. RMK kasvatab metsa, hoiab loodusväärtusi, teenib riigile metsa majandades tulu, loob looduses liikumise võimalusi ja jagab loodusharidust. RMK hoole all on ligi 30% Eestimaast, seal asub 47% Eesti metsadest.

Lisainfo:
Andres Sepp
RMK peametsaülem
andres.sepp@rmk.ee
505 5932

www.rmk.ee/kuuseke
www.facebook.com/riigimets

Helkur vs isetehtud toode

Pimedal ajal on vajalik, et jalakäija ja jalgrattur oleks sõidukijuhtidele nähtav ning enimlevinud ja lihtsaim viis selleks on kanda helkurit või helkurvesti.

Kuidas head ja kvaliteetset helkurit ära tunda? Esmalt tuleb vaadata pakendit – toote nimetuseks peab olema helkur, mitte mõni analoogne sõna. Helkuril või selle pakendil peab olema CE vastavusmärgis, mis näitab, et toode on nõuetele vastav ning ka viide standardile EN 13356, vesti puhul on standardi tähiseks kas EN 1150 või EN-ISO 20471.

Helkuri puhul kehtib reegel, et mida suurem helkurpind, seda parem. Minimaalseks peegeldavaks pinnaks ühe külje kohta peab olema 15 ruutsentimeetrit ning soovituslikult on maksimaalne 50 ruutsentimeetrit. Kui helkurile on trükitud mingi kiri või pilt, siis see ei tohi olla liiga suur ehk ei kataks tervet helkuripinda.

Pakendile peavad olema märgitud ka tootja andmed ning kaasas olema eestikeelne kasutusjuhend teksti või piltidena. Juhend peab andma infot helkuri õige kinnitamise ja kasutamise kohta, samuti viitama vajadusele helkur vananemise (kriibitud, kulunud) või purunemise korral välja vahetada.

Üha populaarsemaks on muutunud valmistada ise nn helkureid või helkuri sarnaseid tooteid, kasutada helkurlõngast kootud esemeid, helkurspreid või muid võimalusi. Enda liikluses märgatavamaks tegemine on väga vajalik, kuid tuleb arvestada, et alternatiivsed tooted ei pruugi tagasipeegeldumisomaduste poolest olla võrdväärsed helkuriga, isegi kui tooted on tehtud sertifitseeritud helkurkangast. Kui helkuri tootja on kohustatud kontrollima ja üle katsetama tagasipeegeldumisomadusi, siis isetehtud toote puhul võivad nii kuju, suurus, lisatud detailid toote tagasipeegeldumise omadusi oluliselt mõjutada ja kas helkiva toote kandja on autojuhile piisavalt vara nähtav, ei ole teada. Helkur on seevastu märgatav enam kui saja meetri kauguselt, mis jätab autojuhile piisavalt aega reageerida.

Isevalmistatud helkivaid tooteid (võtmehoidjad, ripatsid, mänguasjad, ehted), millede tagasipeegeldumisomadusi, külmades tingimustes kasutamist või veega kokku puutumist ei ole katsetatud, helkuri nimetuse all müüa ei tohi. Selliste toodete juurde on soovitatav lisada tarbijatele teave, et tegu ei ole helkuriga ning antud toode ei pruugi tagada kaitset pimedas.

Anne-Mai Helemäe
Kommunikatsioonieksper
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Helkurkõnd kinnistas teadmist, et pimeda aja olulisim abivahend on helkur

Kodanikupäeval, 26. novembril korraldasid abipolitseinikud ühes heade koostööpartneritega üle Eesti aktsiooni „Helkuriga sõbraks“, mille käigus kutsuti üles aktiivseid inimesi andma oma panus kodukoha elanike nähtavaks tegemisel. Kogukondade ja sõpruskondade kaasabil sai üle kogu Eestimaa sel õhtupoolikul silmapaistvaks enam kui 10 000 seni pimeduses liikunud inimest.

Ennetusüritust läbi viinud abipolitseinik Katre Põldmaa rääkis, et inimeste teadlikkus helkuri vajalikkusest on üldjoontes hea, kuid kahjuks kipub ette tulema ka selliseid olukordi, kus helkur näiteks kaob ja uue helkuri soetamine seejärel sootuks ununeb. Ta lisas, et tegelikkuses tuleks aga igaühel teadvustada, et helkuri puhul on tegemist odavaima elukindlustusega, mis oma väikestest mõõtmetest hoolimata mõnes elulises situatsioonis suisa elupäästjaks võib osutuda.

Eestimaa erinevates paikades aktsiooni läbi viinud abipolitseinikke ja politseinikke pani muretsema fakt, et üksjagu inimesi peab helkurit justkui koledaks moedetailiks, mis liiklejate väljanägemise ja moetunnetusega kokku ei pidavat sobima „Tegelikult on väga paljud helkureid tootvad ettevõtted ja organisatsioonid juba aastaid käinud seda teed, et helkur võib oma olemuselt ja kujult olla vägagi moekas detail, mis väljanägemisele oluliselt särtsu juurde annab ja seeläbi ka inimese turvalisust tõstab ning pimedas kaasliiklejatele silmapaistvaks muudab,“ selgitas Põldmaa.

Abipolitseiniku sõnul oli tegelikult ülimalt südantsoojendav näha, kuidas helkurkõnnil osalesid inimesed kogu perega, kuidas Eestimaa eri paigus tulid kodudest välja nooremad ja vanemad, mehed ja naised, tublid ja tegusad. „Ja kõike täiesti isetult selleks, et teisi inimesi abistada. See on tugeva kogukonna tunnus, puhas rõõm,“ rääkis Põldmaa. Rõõmu valmistas korraldajatele seegi, et suurem jagu kõnnile saabunutest oli end varustanud helkuriga ja teps mitte ühe, vaid ikka mitmega ja seda selge eesmärgiga head teha ning pimeduses kompavatele kaasteelistele särav elupäästja külge riputada.

Pilt on illustreeriv.

Ragne Keisk
PPA pressiesindaja

Helkurkõnni kokkuvõte:

Põhja-Eestis oli 30 kogunemiskohta, osales enam kui 500 inimest, 4000 jalakäijat muudeti nähtavaks.

Lõuna-Eestis oli 36 kogunemiskohta, osales 913 inimest, 1773 jalakäijat muudeti nähtavaks.

Lääne-Eestis oli 60 kogunemiskohta, osales 1274 inimest, 2836 jalakäijat muudeti nähtavaks.

Ida-Eestis oli 8 kogunemiskohta, osales 180 inimest, 1750 jalakäijat muudeti nähtavaks.

SPORT

Uudised poksiringist

Novembrikuu oli Kiviõli poksijate jaoks erakordselt tihe ning psühholoogiliselt raske. Eelmisel kuul osalesid meie sportlased viiel turniiril, millest kolm olid rahvusvahelised.

2.-3.11.2019 toimus rahvusvaheline turniir Jõhvi Open, kus osales viis meie poksijat. Daniil Trofimov (54kg, U19) – 1. koht. Finaalis alistas Läti poksija. Aleks Ivanov (54kg, U17) – 2. koht. Finaalis kaotas Eesti meistrile Narvast. Mihhail Višnevski (56kg, U19) —1. koht. Finaalis alistas Ukraina poksija, kes käesoleval ajal treenib Tallinnas. Kirill Suprunov (91+kg, U17) – 2. koht. Finaalis kaotas kolmekordsele Eesti meistrile. Diana Gorišnaja (54kg, U19) – 1. koht. Finaalis alistas Tartu neiu.

9.-10.11.2019 toimus Tartus rahvusvaheline turniir Olümpia Kinnas, kus osales viis Kiviõli sportlast. Daniil Trofimov (52kg, U19) – 1. koht. Finaalis alistas tehnilise nokaudiga Narva sportlase. Aleks Ivanov (56kg, U17) – 2. koht. Finaalis kaotas kolmekordsele Eesti meistrile PSK klubist. Mihhail Višnevski (60kg, U19) – 2. koht. Finaalis kaotas neljakordsele Eesti meistrile. Kirill Suprunov (91+kg, U19) – 2. koht. Finaalis kaotas tugevale Soome sportlasele. Diana Gorišnaja (56kg, U40) – 2. koht. Finaalis kaotas tugevale Soome sportlasele.

20.-24.11.2019 toimus rahvusvaheline turniir Riga Open 2019, kus osalesid sportlased kuueteistkümnest riigist. Diana Gorišnaja (51kg, U40) – 3. koht. Poolfinaalis kaotas maailmakarika finalistile Riiast.

23.-24.11.2019 toimusid Narvas meistrivõistlused Narva Open, kus osales meie poksija Mihhail Višnevski (56kg, U19), kes kohtus finaalis Narva klubi Energia poksijaga ning sai võidu.

30.11.2019 osales Kiviõli poksiklubi võistlustel Kohtla-Järvel. Seekord panid oma jõu proovile algajad. Jelizaveta Kiškel (51kg) kohtus Kohtla-Järve sportlasega, kellele kahjuks kaotas. Dmitri Smirnov (60kg, U17) alistas tehnilise nokaudiga Jõhvi poksija. Kahjuks tema vend Aleksandr Smirnov näitas kaalumisel sama kaalu ning jäi ilma vastaseta.

Foto: Poksiklubi arhiiv

Vladimir Tšurkin
Treener

Tbilisi Open 2019

Spordiklubi Idablokk noored sportlased osalesid Gruusias Tbilisi Open 2019 võistlustel, kus Nikas Kardava sai kuldmedali, Lars-Lucas Liiu hõbemedali, Jasper Kattai saavutas 6. koha ja Markus Salmus 7. koha.

See oli üks kõige raskem võistlus üldse - Gruusiast, Aserbaidžaanist ja Ukrainast osales 300 võistlejat.

Spordiklubi Idablokk soovib kõigile rahulikke jõule ja tegusat uut aastat!

LVL

Foto: Spordiklubi Idablokk arhiiv

Korvpalli hooaeg on lähenemas poole peale

Lüganuse korvpalli võistkond on hooajal 2019/2020 rassimas kahel rindel. Ida-Virumaal (võistkonna nimi Tööriistamarket/ Lüganuse) mängime I liigas ja karikavõistlustel. Lääne-Viru Kossuliigas (nimi Lüganuse) on läbitud testturniir, mille tulemusena mängime edasi meistriliigas. Lisaks osaleme ka karikavõistlustel.

Ida-Virumaal on I liigas saldo neljast mängust kaks võitu ja asume tabeli keskel. Karikavõistlustel on uue aasta alguses ees ootamas poolfinaal Alutaguse võistkonnaga ja võidu korral edasi ka finaal.

Lääne-Virumaal, kus osaleme teist aastat, oleme pidanud kaotusekibedust tundma kahel korral, kui testturniiri raames tuli võõrsil tunnistada Väike-Maarja Päästekooli kuuepunktilist ja Tööriistamarketi ühepunktilist paremust. Testturniirilt siis lisaks veel viis võitu ja üks võit on kirjas ka juba meistrivõistlustelt.

Karikavõistluste kaheksandik- ja veerandfinaalid läbisime puhaste paberitega. Esmalt alistasime kahes mängus Võsu ja siis Sõmeru võistkonna. Poolfinaalis läheme kahes mängus vastamisi Simunaga, millest kodumäng Maidla Spordihoones toimub 21.12 kell 13.00, ja kui kõik läheb plaani päraselt, siis mängime 29. detsembril finaalis, mis toimub Rakvere spordihallis.

Kogu võistkonna nimel tänan kõiki toetajaid ja fänne ning soovin rahulikke jõule, meeleolukat aastavahetus ja ikka sportlikku uut aastat!

Risto Lindeberg
võistkonna esindaja ja mängija

KULTUURIKALENDER

11. jaanuar, kell 16.00 Sonda Rahvamaja
Alburahva teatri etendus „ Ema läheb mehele“

13. jaanuar, kell 18.00 Kiviõli Rahvamaja
Pensionäride klubi „Ajaratas“ puhkeõhtu

15. jaanuar, kell 19.00 Sonda Rahvamaja
Sonda mälumängusari „7“ IV mäng

18. jaanuar, kell 12.00 Kiviõli Rahvamaja
Maakondlik koorimuusikapäev

20. jaanuar, kell 16.00 Püssi Kultuurimaja
Laste talvetrall

30. jaanuar, kell 14.00 Püssi Kultuurimaja
Pliiatsijoonistuste näituse avamine

30. jaanuar, kell 19.00 Lüganuse Rahvamaja
Tantsuklubi – 19. ja 20. sajandi külapidude tantsud elava muusikaga.

Kultuurikalendris on võimalikud muudatused, palun jälgige reklaami. Täpsem info valla kodulehel www.lyganuse.ee/kalender.

Õnnitleme detsembrikuu juubilare ja eakaid sünnipäevalapsi!

99
Magda Latuhhina 21.12

93
Ekaterina Ignatieva 25.12

92
Lembit Rääk 1.12
Maria Javorskaja 19.12

91
Jaan Laur 4.12
Edgar Kinnas 7.12
Raissa Pihkva 19.12

90
Zoja Tjuliakova 9.12
Maimo Metsla 14.12
Anna Pojo 20.12
Viktor Reindam 24.12
Helju Vaher 27.12
Arved Maasleib 27.12

85
Jekaterina Saaroja 3.12
Jevgenia Aksjonova 9.12
Meinhard Kanermaa 9.12
Milvi Schimanski 12.12
Evi Maasik 26.12

80
Antonina Uusberg 12.12
Valentina Saealle 17.12
Valentina Keskküla 18.12
Vadim Tširkov 24.12

75
Mart Kambla 11.12
Tiiu Ivantsova 24.12
Astrid Moldau 31.12

Lüganuse valla kodanikel, kelle läheneb juubel (75, 80, 85, alates 90nest iga aasta) ja kes ei soovi avalikku õnnitlemist, tuleb sellest teatada hiljemalt sünnipäevakuu alguses vallavalitsuse avalike suhete spetsialisti telefonil 332 5840 või e-posti aadressil viivian.pall@lyganuse.ee.

Õigesti ahju küttes säästad raha ja tervist!

Keskkonnaministeerium alustas novembris teavituskampaaniat „Õigesti ahju küttes säästad raha ja tervist“. Ministeerium soovib kampaaniaga juhtida elanike tähelepanu, kui olulised on õiged kütmisvõtted nii inimese tervisele, keskkonnale kui ka ahjuomanike rahakotile.

Kampaania kestab järgmise aasta märtsini. Kampaania jaoks on loodud koduleht www.kutaoigesti.ee, kus jagatakse ahjuomanikele kasulikke nõuandeid.

Arvatakse, et niiskete puude kasutamisel on ainukeseks probleemiks nende halvem süttimine. Märja puiduga küttes rikutakse oma küttekollet ja korstent ning õhku eraldub oluliselt rohkem saasteaineid. Lisaks on märja puidu küteväärtus mitu korda väiksem.

Keskkonnaminister Rene Koka sõnul ei teagi inimesed tihti, et teevad ahju, kaminasse või pliidi alla tuld tehes midagi valesti. „Õige tuletegemisega saab igaüks anda panuse parema õhukvaliteedi heaks. Kõige olulisem on kasutada vaid kuiva puitu, süüdata tuli pealtpoolt ning kütteseadmeid tuleks regulaarselt hooldada.“ Paljudes tekitab hämmingut soovitus süüdata tuli pealtpoolt. Kui aga nii toimida, liigub tuli ülalt alla ning põlemisprotsess saab alata stabiilsemalt ning tekkivate saasteainete heitkogused on oluliselt madalamad ja kütmisest saadav kasutegur palju suurem.

Keskkonnaministeeriumi välisõhu ja kiirgusosakonna peaspetsialisti Siim Selliku sõnul on Eesti Keskkonnauuringute Keskuse ahjulaboris katsetega tõestatud, et niisket halupuitu kuiva asemel kasutades on peenosakeste heitkogused üle kahe korra kõrgemad. „Otseselt vähki tekitavate ühendite osas on heitkoguste erinevused niisket puitu kasutades veelgi suuremad, olles kohati isegi kuni kümme korda kõrgemad,“ lausus Sellik.

Jätkuvalt vajab ülekordamist, et prügi põletamisega seatakse ohtu nii iseenda kui ka oma lähedaste tervis. „Koduahi ei ole Iru elektrijaam, kus kõik mürgised suitsugaasid ära põlevad!,“ rõhutab Sellik.

Vähemalt kord aastas tuleks lasta korstnapühkijal puhastada korsten ja küttekolded. Ahju ja selle lõõristiku korrashoid tagab piisava tõmbe, mis mõjutab otseselt põlemisprotsessi. Kui kütmise ajal tuleb korstnast valget suitsu, on kütmisega kõik korras. #kütaõigesti #süütapealt.

Keskkonnaministeerium

Reidi tulemus: 84% kontrollitud kortermajadest puudustega

Novembris kontrollisid Päästeameti inspektorid tuleohutusnõuete täitmist kortermajades ning 227 kontrollitud kortermajast oli korras vaid 37.

„Usun, et kõik nõustuvad sellega, et põlevast kortermajast peavad kõik elanikud võimalikult kiiresti ja ohutult välja saama. Ometi aga näitavad meie viimase kahe aasta jooksul tehtud kontrollid ja reaalsed tulekahjusündmused, et väga paljudes kortermajades varitsevad lõksud,“ ütles Päästeameti ohutusjärelevalve osakonna juhataja Tagne Tähe.

Viimasel kahel aastal on Päästeamet kortermajadesse teinud viis reidi, kokku on kontrollitud 1550 hoonet, millest puuduseid leiti 76%. Keskmiselt rikutakse majas enam kui kahte tuleohutusnõuet. Eelmisel nädalal toimunud reidi käigus käidi 227 majas, millest puuduseid leiti 84%, kusjuures kontrolliti vaid üldkasutatavaid pindu ning korteritesse ei sisenetud.

Kõige enam eksitakse evakuatsiooninõuete vastu. Mõned levinumad rikkumised on näiteks sellised, kus koridorides hoitakse asju, mis võivad põlema süttida või jäävad ette majaelanikele, kes soovivad majast väljuda, aga ka päästjatele, kel vaja tuld kustutada või kannatanuid majast välja tuua. Samuti on asjad korrast ära tuletõkkeustega – need kas puuduvad üldse või hoitakse neid lahti.

„Tõsi, teinekord on puudused sellised, mille parandamine vajab rahalist panust, näiteks on vaja välja vahetada uks või selle lukusüsteem. Paljudel juhtudel on puudused aga sellised, mis ei vaja raha, vaid lihtsalt seda, et korteriühistu paneks koos majaelanikega pead kokku ja teeks oma üldkasutatavad pinnad korda,“ nentis Tähe ja lisas, et ka mõne väiksema asja ära tegemine aitaks kaasa kogu maja ja selle elanike ohutusele.

2018. aastal hukkus eluhoonete tulekahjudes 45 inimest, neist korterelamutes 22 ja eramajades 21. Lisaks hukkus 1 inimene suvilas ja 1 ridaelamus.

Alates novembrist saavad korteriühistud tellida ka tuleohutusalase nõustamise, mille eesmärk on, et korteriühistud teaksid tuleohutusnõudeid ja oskaksid neile ka ise tähelepanu pöörata. Nõustamisele on võimalik registreeruda Päästeala infotelefonil 1524. Nõustamine on tasuta.

Päästeamet kontrollib tuleohutusnõuete täitmist igapäevaselt, kuid lisaks tehakse eelmisest aastast reididena kontrollkäike kogu Eestis.

Päästeamet

Tuleohutusnõuded korteris:

Eluruumis peab olema töökorras suitsuandur. Tahke- või gaasiküttega eluruumi paigalda lisaks ka vinguandur.

Hoolda küttesüsteeme. Hooldatud küttesüsteem on ohutu ja kestab kauem.

Korteri uks võiks olla seestpoolt ilma võtmeta avatav, et tulekahju korral sinna lõksu ei jääks.

Tuleohutusnõuded kortermaja ühiskasutataval pinnal:

Hoidke ühiskasutatavad väljumisteed puhtana. Trepikoda on ehitatud nii laiaks just seepärast, et kui ohuolukorras kõik majaelanikud korraga väljuda soovivad, siis on see võimalik.

Väljumisteele jäävad uksed peavad olema võtmeta avatavad juhuks, kui olete tulekahju või muu õnnetuse korral võtmed tuppa või jope taskusse unustanud. Selliselt ei jää te lõksu ning saate ohutult hoonest väljuda.

Kui keldri uks avaneb trepikotta, peab see olema tuletõkkeuks, et keldritulekahju korral ei leviks suits trepikotta. Vastasel juhul jääb kogu maja rahvas lõksu ega pääse välja.

Jõululaua kõrvalroad

Kui jõuludel vallutavad maitsemeeli asendamatud pearoad vorstide ja ahjupraadide näol, siis kõrvalseisvad keedukartul ja praekapsas jäävad tihti peale jõululaual varju. Siit aga paar retsepti, kuidas ka kõrvalroogadega jõuluelamust täiendada, et terve jõulumenüü oleks maitsekõllane. Need retseptid võid valmistada ka eelneval päeval ning hiljem ahjus üles soojendada. Nii ei pea pühadeajal köögitoimkonnas pikalt olema ning saab hoopis mõnusat aega veeta lähedaste seltsis.

Röstitud punane kapsas

1	suurem punane kapsas, lõika kaheksaks sektoriks
3 sl	õli
60 g	Sultan rosinaid
2 sl	värskelt pressitud apelsinimahla
Väiksem	punt peterselli, peeneks hakitud
¼ tl	suhkrut
1	sidruni riivitud koor ja
½	sidruni värskelt pressitud mahla
40 g	seedermänni seemneid
2 sl	palsamiäädikat

Pane ahi 200 kraadi juurde kuumenema.

Laota kapsasektorid küpsetuspaberi ja 1 sl õliga kaetud küpsetusalusele ning rösti kapsaid ahjus 10 minutit.

Samal ajal leota väiksemas kausis rosinaid apelsinimahlas. Teises kausis sega kokku allesjäänud õlist, petersellist, suhkrust, sidrunikoorest ja -mahlast kaste.

Kui kapsad on 10 minutit ahjus röstinud vala neile peale rosinate-apelsinimahlasegu ning puista lisaks seedermänni seemned. Rösti veel ahjus 8-10 minutit, kuni kapsa lehed hakkavad pruunistuma.

Serveeri kapsad niristades need üle petersellikastmega.

Jõulune kartuli-*rösti*

3 sl	õli
30 g	võid ning veidi veel määrimiseks
3	viilutatud sibulat
4	küüslagu küünt
½ tl	tüümiani
1,5 kg	kartuleid
1 sl	soola
3	suurt muna, klopitud
Peotäis	värsket hakitud rohelist sibulat

Pane õli praepannile ning kuumuta keskmisel või madalal kuumusel. Kui pann on kuum, lisa sibulaviilud, hakitud küüslauk ja tüümian. Prae *ca* 15 minutit, kuni sibul muutub kuldseks ja pehmeks, seejärel lase jahtuda.

Pane ahi kuumenema 200 kraadi juurde. Riivi kartulid ning mähi need puhtasse rätikusse. Pigista riivitud kartulitest üleliigne vesi välja.

Määri 23sentimeetrise läbimõõduga koogivorm võiga. Hea oleks kasutada eemaldatavate külgedega vormi, sest rösti ei pruugi tavalisest hästi välja tulla.

Sega suures kausis kokku riivitud kartul, praetud sibula segu, sool, munad ja roheline sibul. Kui soovid võid maitsejärgi lisada ka musta pipart. Sega kätega kõik ühtlaseks massiks ning pane koogi vormi. Suru segu õrnalt kokku, kuid mitte liiga tugevalt.

Küpseta röstit umbes tunnikese, seejärel pane röstile peale 30 g võid ning pane tagasi küpsema 15 minutiks, kuni rösti muutub pealt kuldpruuniks.

Serveerida võid koheselt kuumalt või ka veidi jahtunult.

Kontsert on tasuta!

Meeldivate kohtumisteni!

TARTU KONTSERTKORRALDUS

EESTI KULTUURKAPITAL

LENDTEATER

kultuuriaken.tartu.ee

ELVA VALD

Autor ja lavastaja MARGUS MÖLL

JÕULUVANA KOTT

SONDA RAHVAMAJAS

21. detsembril kell 15:00

Jõulutrallis seiklevad

KAIDI KOPPEL AIRÉ PAJUR

IRINA RADIONOVA AARE SEPP

www.lendteater.ee

Alburahvu Teater

11. jaanuaril
kell 16.00
Sonda Rahvamajas

„Ema läheb mehele"

Autor: Küllike Veede
Lavastaja: Tiit Tammleht

Sirje - Merike Kernu
Lili (Sirje tütar) - Aire Pitk
Anne (Sirje sõbranna) - Mare Kabel
Maret (Sirje sõbranna) - Küllike Veede
Grete (Sirje pojatütar) - Maarja Liiv
Kennet (Grete kaaslane) - Tiit Tammleht
Eduard (talutööline, tulevane kohapärija) - Erko Elmik
Ülo (ettevõtja, pealinnast) - Leo Valdvee

www.alburt.weebly.com

31. DETSEMBRIL
KELL 21.00
SONDA RAHVAMAJAS

AASTALÕPU TANTSUÕHTU

TANTSUKS MÄNGIB
ANSAMBEL VANKER

ÕHTUT JUHIB
URMAS ARUOJA

MÕNUSAT MAITSEELAMUST PAKUB
SONDA KÕRTS

NB! ÜRITUS ON ILMA ILUTULESTIKUTA! HOIAME LOODUST JA KODULOOMI!

ÜRITUS ON TASUTA

INFO JA REGISTREERIMINE
KARMEN.KORTS@LYGANUSE.EE
58188731

SONDA
MÄLUMÄNGUSARI „7"
IV MÄNG

SONDA RAHVAMAJAS
15. JAANUARIL
KELL 19.00

OSALEMISTINGIMUSED:
- KUNI NELJALIIKMELINE VÕISTKOND
- VANUSEPIIRANG PUUDUB

25 KÜSIMUST TEEMADEL:
MUUSIKA, KUNST,
KIRJANDUS, AJALUGU,
LOODUSTEADUS, SPORT,
RIIGID JA POLIITIKA
VARIA, KODUKANT

Täpsem reglement: www.lyganuse.ee

Info karmen.korts@lyganuse.ee
581 88731

LÜGANUSE KULTUURIKESKUS

MAIDLA
RAHVAMAJAS
28.12.2019
KELL 20.00-02.00

Programm kuni 24.00

PIDU TOIMUB
EESTI KEELES

Aastalõpu-pidu!

KOHTADE
ARV
PIIRATUD

PIDULINE KATAB
LAUA ISE

KOHTADE
BRONEERIMINE KUNI
23.12.2019

kultuurikeskus@lyganuse.ee ,
Püssi raamatukogu 3353297
https://www.facebook.com/pyssikultuurimaja/